

Allah mülkünde istediği gibi tasarruf edebilir. Bu da genelde zengin birinin fakirlere para vermesi, arada birkaçına vermemesi sorgulanamaz şekilde ifade edilir. Peki, o fakir, "Sen çok adilsin, fakat bu uygulamanda adalet yok." derse nasıl özeceđiz?

Fakirin öyle düşünmesi adaleti anlamadığını gösterir. Çünkü **adalet, hak sahibine hakkını vermek** demektir. Zenginin fakirlere yardım etmesi adaletin değil, merhamet ve cömertliğin bir tezahürüdür. Bu yüzden bir zenginin her fakire para vermemesi adaletsizlik ile ifade edilemez. Çünkü **şikayet etmek ve sorgulamak bir haktan gelir**. Fakirin bir hakkı çiğnenmemiş ki, şikayet veya itiraz hakkı olsun.

Cenab-ı Hak, bu imtihan dünyasında hikmetiyle bazı insanları zengin, bazısını da fakir etmiştir. Zenginleri servet ve mallarının zekâtını vermek ve gurura düşmemekten, fakirleri de sabır ve kısmetine razı olmaktan imtihana tabi tutmuştur. Bütün bunlar ilahi hikmetin birer muktezasıdır.

İnsanların maişet cihetiyle birbirinden farklı olmaları, birbirlerine yardım etmelerine ve toplum hayatındaki nizamın devamına sebep olur. Bu şekilde muhtelif vazifeler ve hizmetler yerine getirilerek dünyevî maslahatlar temin edilir. Bu husus bir ayette şöyle ifade edilmiştir:

"Rabbinin rahmetini onlar mı bölüştürüyorlar? Dünya hayatında onların maişetlerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iř gördürmeleri için, (eřitli alanlarda) kimini kimine, derece derece üstün kıldık..." (Zuhruf, 43/32)

Bundan dolaydır ki, zenginlere, dinin esaslarından biri olan zekât ve sadaka emredilmiştir. Bařka bir ayette ise şöyle buyrulur:

"Allah rızık konusunda kiminizi kiminizden üstün kıldı. Üstün kılınanlar rızıklarını ellerinin altındakilere vermezler ki rızıkta hep eşit olsunlar. şimdi Allah'ın nimetini mi inkâr ediyorlar?"
(Nahl, 16/71)

Ama "**Hikmet-i ilahi neden böyle yaptı?**" diye üzerinde düşünülebilir. Ve böyle yapmasının bizim göremediğimiz binlerce derin hikmetleri olabilir. Yoksa *-haşa-* Allah'ın mülkünde ve ihsanında bir eksilme ve artma yok ki ona vermemezlik yapsın.

Mülkün hakiki sahibi ve mutasarrıfı olan Allah, servet verdiği kimselerden servetini elinden alır, kuvvetli iken aciz, güçlü iken zayıf, sıhhatli iken hasta eder. Bugün azametli, şerefli ve zengin olanları, yarın başkalarına muhtaç bırakır.

İlahi icraatlarda zahirde kusur gibi görünen hâller aslında ince bir sır, latif bir güzelliştir. Ama bu incelikleri ve güzellikleri görmek için ledünnî bir bakışa ihtiyaç var.

İlm-i Ledün: Hadiselerin iç yüzüne vukufiyet. Sırlı bilgiler. Çirkin ve şer gibi görünen hadiselerde ilahi hikmetleri ve güzellikleri bilmek ve görmektir.

Hz. Hızır'ın (as) ilmiyle alakalı olarak, ayette "**... Ona kendi katımızdan bir ilim öğretmiştik.**" (*Kehf, 18/65*) denilmektedir. Ayetteki "**ledün**" ifadesinden hareketle, zamanla bu tür sırlı hadiseler "**ilm-i ledün**" denilmiştir. Bu, hususi bir lütuftur, ilimdir. Vehbîdir, kesb ile elde edilemez. Tarih, coğrafya, fizik gibi ilimleri kitaplardan veya öğretmenlerden öğreniriz. **İlm-i ledün** ise, ilahi ilhama mazhariyetin neticesinde kendini gösterir.